

KU LEUVEN
CENTRE FOR IT & IP LAW

Het algemeen kader en de draagwijdte van de uitzondering voor het kopiëren voor privégebruik

Prof. Marie-Christine Janssens
KU Leuven Centre for IT & IP Law

Brussel – Paleis der Academieën - 16 oktober 2017

Overzicht bijdrage

Inleiding – Situering

- Exclusief reproductierecht en uitzondering van privékopie

I. 'Kopiëren' voor privégebruik: een veranderde realiteit

- Van fotokopieermachine tot artificial intelligence

II. Internationaal en wetgevend kader

- Berner Conventie
- Art. 5 lid 2 (a) & (b) en Art. 5.5. InfoSoc Richtlijn 2001/29
- Rechtspraak Hof van Justitie

III. Wetgevend kader in België

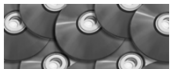

- Historische schets: 1886 (niets) – 1994 (eerste versie in art. 22, § 1, 4° & 5°)
- Huidige artikelen XI.190, 5° & 9° WER
- Analyse toepassingsvoorwaarden art. XI.190, 9°

KU LEUVEN

2

I. Inleiding – Evoluerende context

- ☐ Fotokopieermachine (eind 1950)
- ☐ (analoge) Muziek- en videorecorders (jaren 1960-70)
- ☐ Digitale muziek- en video opnamesystemen (eind 1990)
- ☐ Print, fax, ... Scan, digitale opslag

KU LEUVEN

3

VCAST
VIDEOCLOUDRECORDER

bhaalu
THE NEW WAY TO WATCH TV

‘Cloud computing’

❑ Conclusie AG Szpunar, C-265/16, V-Cast

- “De via een telecomnetwerk (internet) op verzoek en bij wijze van zelfbediening geboden toegang tot configureerbare gedeelde IT-bronnen”
- De **gebruiker** koopt of huurt, anders dan bij klassieke gebruiksvormen van IT-infrastructuur, niet de concrete IT-uitrusting, maar **benut, bij wijze van dienst infrastructuurcapaciteit van derden waarvan hij de, overigens wisselende, locatie niet kent.**
- De gebruiker slaat o.m. **ook** reproducties van beschermde werken op die hij maakt **voor zijn privégebruik**

KU LEUVEN

5

II. Internationaal en Europees kader

❑ Ratio legis uitzondering

- Economisch ‘market failure’
- Bescherming van het privéleven (Brussel 2005 ‘Testaankoop’)
- Ratio auteursrecht (stimuleren creaties) = ratio uitzondering
- Billijkheid & proportionaliteit : rechtvaardig evenwicht tussen exclusieve rechten en uitzonderingen (Rec. 31 Infosoc)

KU LEUVEN

6

Internationaal en Europees kader

❑ Bern (Stockholm)

- Geen opsomming uitzonderingen (niet *future proof*)
- Enkel toetsingscriteria (driestappentest)

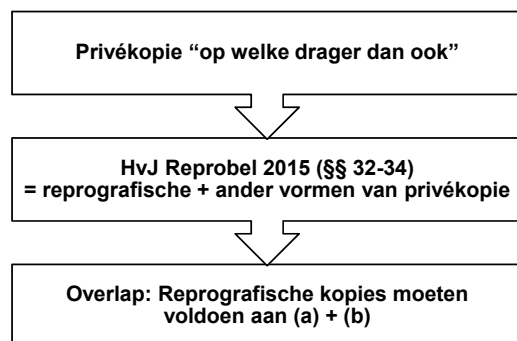
❑ Europese Unie

- Harmonisatie-initiatieven privékopie sinds 1995
- Richtlijn Computerprogramma's (1991/209)
  - Art. 5.2 Reservekopie (verplicht)
- Richtlijn databanken (1996)
  - Art. 6.2 & 9.a kopie (enkel) niet-elektronische databank (optioneel)
- InfoSoc Richtlijn 2001
  - Artikel 5 : optionele maar uitputtende lijst aan uitzonderingen
- Voorstel DSM Richtlijn 2016 : niets
  - Impact assessment: “will continue assessing the need for action to ensure that the different levies systems in place in Member States do not raise obstacles in the single market”

KU LEUVEN

7

Europees kader art. 5 sub 2 (b)

KU LEUVEN

8

'Toolbox' van het Hof van Justitie

Er is geen verwijzing naar nationaal recht

- Ergo: autonome Unierechtelijke begrippen die op coherente en uniforme wijze moeten worden toegepast
- Quid: "privégebruik" en "natuurlijke person" ?

Interpretatie in het licht van de doelstellingen van de richtlijnen en conform het international recht

- Hoofddoelstelling is een hoog niveau van bescherming voor auteurs en houder van naburige rechten
- Gevolg: uitzonderingen moeten strikt worden toegepast
- Maar met ook voor een nuttige invulling

Proportionaliteitsbeginsel – "auteursrecht geniet geen absolute bescherming"

- de nationale autoriteiten en rechterlijke instanties moeten een juist evenwicht verzekeren tussen het auteursrecht en andere fundamentele rechten

KU LEUVEN

9

HvJ 10 april 2014, C-435/12, ACI Adam e.a. v. Stichting de ThuisKopie & SONT

10

de ThuisKopie

artikel 5, lid 2, sub b, van richtlijn 2001/29 aldus moet worden uitgelegd dat het niet van toepassing is op kopieën voor privégebruik die zijn vervaardigd uit een ongeoorloofde bron (§ 41)

KU LEUVEN

10

Overzicht bijdrage

Inleiding Situering

- Exclusief reproductierecht en uitzondering van privékopie

'Kopiëren' voor privégebruik: een veranderde realiteit

- Van fotokopiemachine tot artificial intelligence

Internationaal en wetgevend kader

- Berner Conventie
- Art. 5 lid 2 (a) & (b) en Art. 5.5. InfoSoc Richtlijn 2001/29
- Rechtspraak Hof van Justitie

Wetgevend kader in België

- Historische schets: 1886 (niets) – 1994 (eerste versie in art. 22, § 1, 4° & 5°)
- Huidige artikelen XI.190, 5° & 9° WER
- Analyse toepassingsvoorwaarden art. XI.190, 9°

KU LEUVEN

12

Art. XI.190, 9° WER Algemene toepassingsvoorwaarden

Strikte, maar nuttige interpretatie

Geoorloofde openbaarmaking (moreel recht)

- Brussel 2017 (Reprobel) + impliciet legale bron

Geoorloofde (legale) bron

- HvJ ACI Adam

Dwingend recht (art. XI.193)

Toetsing driestappentest

KU LEUVEN

13

Art. XI.190, 9° WER Specifieke toepassingsvoorwaarden	
Werken	• Zonder onderscheid (uitz. Bladmuziek)
Omvang & aantal	• Geen beperking (o.v.v. driestappentest)
Reproductietechniek & -medium	• Zonder onderscheid (sinds 2017): reprografische en andere kopietechnieken
Geen direct of indirect commercieel voordeel	
Randvoorwaarden : dubbel 'familiekring' criterium	• Gemaakt in familiekring • Bestemd voor familiekring

14

KU LEUVEN

Art. 5 sub 2 (b) Infosoc RL	• De reproductie, op welke drager dan ook, door een natuurlijke persoon voor privégebruik gemaakt, en zonder enig direct of indirect commercieel oogmerk
Art. XI.190, 9° WER (sinds 10 maart 2017)	• De reproductie van werken, met uitzondering van bladmuziek, die in familiekring geschiedt, en alleen daarvoor bestemd is

15

KU LEUVEN

'Familiekring' criterium – waarom?

□ *Parl.St. Kamer 2016-2017, nr. 54-2122/001, 10: "De redenen (om te opteren voor het behoud) zijn*

- dat de term "familiekring" sowieso richtlijnconform zal moeten geïnterpreteerd worden,
- dat de rechtspraak en rechtsleer dit begrip verder vorm geven, en
- dat een wijziging van de bewoordingen van dit artikel riskeert het signaal te geven dat men ook de betekenis van dit artikel wenst te wijzigen. Aangezien dit riskeert aanleiding te geven tot discussies en rechtsonzekerheid, wordt er voor geopteerd de wet op dit punt niet te wijzigen.
- Tevens kan vermeld worden dat de bewoordingen van de richtlijn vrij ruim geformuleerd zijn."

16

KU LEUVEN

Gemaakt in familiekring: de kopieerder

□ Richtlijnconforme interpretatie

- = 'door een natuurlijk persoon'

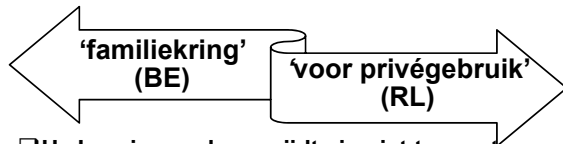
□ Locatievereiste: IN familiekring

- Niet in Richtlijn maar extra beperkingen niet uitgesloten
- HvJ & nuttige interpretatie
  - TU Darmstadt (2015): eventueel in bibliotheek
- PVR (thuis = OK) *versus* n(PVR) (in de wolken= ?)
- Inspiratie: arrest 'copycenter' (Cass 2005)
  - Interpretatie van de kopieerder die moet voldoen aan voorwaarden van uitzondering = "enkel degene die kopieert of daartoe de opdracht geeft"
    - Identiteit materiële kopieerder en gebruiker = niet vereist
- Conclusie
  - Normatieve invulling nodig en mogelijk (eerder dan letterlijke)
  - Uitdaging: Indien tussenkomst van een dienstverlener: enkel technisch/passief

17

KU LEUVEN

De begunstigde

- ❑ HvJ : ruimere draagwijdte is niet toegestaan
- ❑ Richtlijn vereist geen gebruik voor 'zijn' privégebruik (van een natuurlijk persoon)
  - Oorspronkelijk voorstel in die zin werd niet weerhouden
- ❑ Europese rechtsleer: 'privé' in richtlijn = inclusief dichte familie en intieme vrienden
  - Cf. rechtspraak Hof van Cassatie: afbakening 'recht van mededeling aan het publiek' → socio-familiale kring

KU LEUVEN

18

Follow up!

VCAST
VIDEOCLOUDRECORDER

GRUPPO MEDIASET
RTI
RETI TELEVISIVE ITALIANE SPA

❑ AG Szpunar: **Uitgebreide vraag**

- Wordt de reproductie in die zin gemaakt 'door' degene die in de werking wordt gebruikt voor de uitzondering voor kopiëren voor privégebruik, zoals vereist door de wetgeving
- Ik geloof echter dat deze vraag, gelet op de omstandigheden van het hoofdgeding, een wezenlijkere vraag opwerpt, namelijk die naar de grenzen van de uitzondering voor kopiëren voor privégebruik in verband met de herkomst van het gereproduceerde werk (geoorloofde bron?).

CAST Mobile TV

KU LEUVEN

19

Conclusie AG SZPUNAR 7 Sept. 2017, C-265/16,

- ❑ Artikel 5, lid 2, onder b) moet aldus worden uitgelegd dat deze bepaling *in de weg staat* aan een nationale regeling op grond waarvan het is toegestaan om zonder toestemming van de rechthebbenden van de auteursrechten *een online opnamedienst aan te bieden* voor op het grondgebied van die lidstaat vrij beschikbare, langs terrestrische weg uitgezonden televisie-uitzendingen, *wanneer de aanbieder van die dienst, en niet de gebruiker ervan, het terrestrisch uitgezonden signaal ontvangt aan de hand waarvan de opname wordt gemaakt.*

KU LEUVEN

20

Dank voor uw aandacht

KU LEUVEN